

14 april 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. J.P.C. van den Bogaard, advocaat te
Eindhoven

tegen:

wijlen broeder [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het Heilig
Hart van Jezus

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 november 2013.

Op 17 januari 2014 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

Op 25 maart 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en werd vergezeld door zijn echtgenote, mevrouw [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van den Bogaard, voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen de heer [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Baetens, voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Toen klager anderhalf jaar oud was, is zijn moeder vertrokken naar Amerika. Kort na haar vertrek is klager uit huis geplaatst. Nadat klager vanaf 1959 heeft verbleven in verschillende kindertehuizen kwam hij in 1968 voor de eerste keer naar [internaat] in [plaats].

In 1972 heeft klager ruim anderhalve maand in een pleeggezin gewoond. Eind september 1972 werd klager door de kinderbescherming weer in [internaat] geplaatst.

Aangeklaagde was groepsleider van groep 12. Toen klager ongeveer een half jaar op [internaat] zat is hij weggelopen. Toen klager werd opgespoord, werd hij teruggebracht naar [internaat]. Klager werd naar een andere kamer gebracht waar hij op zijn buik op bed werd gelegd en door aangeklaagde werd vastgebonden met een touw. Aangeklaagde sloeg klager met een kleiroller en heeft hem anaal verkracht. Dit is één keer voorgevallen.

2.2. Klager heeft in zijn latere leven last gehad van dit seksueel misbruik. Klager heeft op zestienjarige leeftijd het internaat verlaten. Hij is toen gaan werken. Hij had in korte tijd veel verschillende baantjes. In 1978 moest klager het leger in. Hier merkte hij dat hij problemen had met het omgaan met autoriteit. Klager kan niet tegen machtsmisbruik en onrechtvaardigheid. Dit heeft hem in het verleden meerdere malen in de problemen gebracht op zijn werk. Ook is klager hierdoor regelmatig in contact geweest met politie en justitie. Klager heeft gedetineerd gezeten vanwege geweldsdelicten.

Klager is door hetgeen hij heeft meegemaakt overbeschermend naar zijn gezin toe. Ook heeft klager last van ernstige verlatingsangst en heeft hij problemen met alleen zijn.

Toen de zoon van klager vier jaar was, kwamen de herinneringen aan het seksueel misbruik weer in alle hevigheid terug. Klager kon het niet meer aan om met zijn zoon te douchen. Klager heeft toen hulp gezocht bij Slachtofferhulp. Klager heeft toen 'het kastje weer dichtgedaan'.

In 2009 heeft klager een aantal tia's gehad. Na deze tia's is klager niet meer in staat zijn herinneringen aan het seksueel misbruik weg te drukken. Sinds 2011 heeft klager hiervoor hulp gezocht bij een psycholoog.

Door het seksueel misbruik heeft klager een hekel gekregen aan mannen. Het is voor hem een grote overwinning dat hij nu een mannelijke psycholoog heeft en dat hij de coach is van het G-team van zijn zoon.

2.3. Het voornaamste doel van het indienen van een klacht is voor klager gelegen in het feit dat hij hiermee anderen kan helpen. Voorts hoopt klager dat de procedure kan bijdragen in de verwerking van de gebeurtenissen in het verleden.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Mr. Baetens heeft in zijn reactie gesteld dat door een onderzoeker van de Commissie Deetman onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. In de archieven is niets aangetroffen dat duidt op eventueel seksueel misbruik door aangeklaagde.

Wel is de congregatie bekend met twee andere klachten tegen aangeklaagde. Uit de archieven blijkt niet duidelijk welke positie aangeklaagde vervulde in de [periode]. Medio [jaartal] heeft het provinciaal bestuur vastgesteld dat aangeklaagde niet gehandhaafd kon worden in zijn functie van groepsleider. De eerstvolgende notitie in het archief dateert van 1975. Er wordt dan gemeld dat aangeklaagde werkzaam is in [plaats]. De Congregatie trekt niet in twijfel dat klager in zijn jeugd seksueel is misbruikt. De Congregatie betwijfelt echter of klager is misbruikt door aangeklaagde.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte

toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat klager, nadat hij was weggelopen van [internaat] en vervolgens weer werd teruggebracht, naar een kamer werd gebracht. Op deze kamer werd klager door aangeklaagde op zijn buik bloot op bed gelegd. Waarna klager met touwen aan het bed werd vastgebonden. Aangeklaagde begon klager eerst te slaan met een kleiroller. Vervolgens werd klager anaal verkracht door aangeklaagde. Dit heeft zich een keer voorgedaan.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de twee gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagde, bekend onder de nummers 2011T272 en de 2012T740(3). In deze zaken is eveneens sprake van anale verkrachtingen door aangeklaagde. De klacht bekend onder 2010T272 speelde zich af in dezelfde periode waarin klager is misbruikt. Daarnaast is een zestal verklaringen overgelegd waaruit blijkt dat klager –soms al vele jaren terug- aan derden heeft verteld over dit seksueel misbruik.

Hoewel de Congregatie in haar reactie heeft betoogd dat niet duidelijk is of aangeklaagde in de genoemde periode als groepsleider werkzaam was op [internaat], is intussen voor de Klachtencommissie wel aannemelijk dat aangeklaagde in de betreffende periode werkzaam was op [internaat]. Dit in combinatie met het feit dat klager zich aangeklaagde in eerste instantie herinnerde onder de naam [naam], welke naam ontegenzeggelijk veel gelijkenis vertoont met de naam [naam], maakt het voor de Klachtencommissie aannemelijk dat klager door deze aangeklaagde seksueel misbruikt is.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik zestien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 april 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.